

Projekat su podržali Delegacija Evropske unije u Srbiji, u okviru programa „Podrška civilnom društvu 2015“, Fondacija za otvoreno društvo i Ministarstvo kulture i informisanja RS. Stavovi izrečeni u dokumentu predstavljaju stavove autora i ne oslikavaju stavove EU niti drugih donatora.

JAVNI KONKURSI PROTIV JAVNOG INTERESA ANALIZA SADRŽAJA – KONKURSI ZA JAVNO INFORMISANJE U LESKOVCU, VRANJU, POŽAREVCU, ZAJEČARU I VALJEVU

DECEMBAR 2019.

**KAŽI
TRAŽI!** ŠTA
TE
ZANIMA

Inicijativa za poboljšanje
medijskog sadržaja
plaćenog novcem građana

Ovaj dokument nastao je u okviru projekta Javni novac za javni interes*, koji predstavlja inicijativu tri organizacije (BIRN, NUNS i Slavko Ćuruvija fondacija) za poboljšanje medijskih sadržaja plaćenih novcem građana, zakonskih regulativa i procedura koje uređuju ovu oblast, na nacionalnom i lokalnom nivou. Projekat se bavi transparentnošću državnog finansiranja medija, a ovaj dokument specifično analizom sadržaja nastalih na osnovu javnih konkursa u Leskovcu, Vranju, Valjevu, Zaječaru i Požarevcu. Urednica dokumenta je Tanja Jakobi, direktorka Centra za javne politike iz Beograda, a autorka Tanja Maksić iz BIRN-a.

Република Србија
Министарство културе
и информисања

Projekat su podržali Delegacija Evropske unije u Srbiji, u okviru programa „Podrška civilnom društvu 2015“ i Ministarstvo kulture i informisanja RS. Stavovi izrečeni u dokumentu predstavljaju stavove autora i ne oslikavaju stavove EU niti drugih donatora.

* <https://kazitrazi.rs/o-projektu/>

REZIME

BIRN predstavlja prvi u seriji izveštaja o rezultatima analize medijskog sadržaja koji su proizvedeni na osnovu javnog konkursa za sufinansiranje proizvodnje medijskog sadržaja u 2018. godini. Iako su javni konkursi glavni mehanizam državnog finansiranja medija, evaluacija postignutog, a naročito analiza proizvedenog sadržaja i načina na koji on unapređuje (ili ne) kvalitet javnog informisanja, po pravilu izostaje.

Na tragu prvobitnog istraživanja analize sadržaja koje je BIRN sproveo u 2016. godini¹, ove godine u okviru projekta „*Javni novac za javni interes*“ iniciran je nastavak ove vrste evaluacije potrošnje javnog novca. U ovom ciklusu (u odnosu na 2016. godinu) donekle je izmenjena metodologija, a u istraživački tim uključeno je deset istraživača iz lokalnih organizacija civilnog društva.

Prvim izveštajem obuhvaćeni su javni konkursi u sledećim gradovima: Leskovac, Vranje, Požarevac, Zaječar i Valjevo. U toku decembra meseca planirano je objavljivanje izveštaja i za druge gradove (videti deo Metodologija i uzorak).

Ukupna vrednost projekata koji su obuhvaćeni istraživanjem je 37.438.212,00 dinara, što čini u proseku 60-80% ukupne vrednosti javnih konkursa u navedenim gradovima. U Leskovcu 15.636.212,00 dinara, Vranju 10.000.000,00 dinara, u Požarevcu 2.182.000,00 dinara, Zaječaru 5.450.000,00 dinara i Valjevu 4.170.000,00 dinara.

Analiza ukazuje na trend podrške sadržajima koji su promotivnog ili propagandnog karaktera.

Tipične teme koje se obrađuju su, na primer, kultura, istorija, mladi, život na selu i sl. Polovina svih obrađenih projekata je ovakvog tipa.

Propagandni pristup obradi tema vidljiv je naročito među lokalnim televizijama, a odlikuje ga prekomerno pozitivna slika o određenoj temi, podrška nosiocima vlasti i „navijački“ pristup u obradi tema. Karakterišu ga novinarska pitanja poput „čime ste zadovoljni?“, „šta je sve postignuto?“, bez dubljeg preispitivanja navoda ili suočavanja sa drugačijim mišljenjima ili drugačijim argumentima.

Praćenje rada lokalne samouprave je eksplicitno navedeno kao tema u pet projekata (videti u delovima gde su predstavljeni delovi narativnih izveštaja koji su podneli mediji), što je posebno problematično sa stanovišta uređivačke nezavisnosti.

Ovakav tip izveštavanja otupljuje kritičku funkciju medija čija je jedna od glavnih uloga da budu čuvari javnosti i pozivaju donosiocima odluka na odgovornost.

¹ Videti seriju izveštaja na sajtu birnsrbija.rs <http://birnsrbija.rs/publikacije/>

U odabranom uzorku veoma mali broj projekata se bavi temama iz oblasti vladavine prava, ljudskih prava ili borbe protiv korupcije i druge teme važne za demokratizaciju društva², tj. probleme društvene zajednice tretira na kritički ili analitički način. Takvih je svega četiri (4) u ovom delu obrađenog uzorka.

Od 46 obrađenih projekata gotovo jedna trećina (ukupno 14) predstavlja redovnu medijsku produkciju, što ne bi trebalo da bude podržano kroz javne konkurse.

Uzevši u obzir dobijene rezultate, naša preporuka je da kroz medijske sadržaje finansirane novcem građana treba pokazati više novinarske inicijative i proizvoditi originalniji i raznovrsniji program koji će se baviti pitanjima i problemima građana i specifičnih društvenih grupa. Inovacije su neophodne i na tehnološkom planu, te ohrabrujemo medije da ubuduće, korišćenjem savremenije tehnologije, proizvedu atraktivniji sadržaj i tako privuku mlađe generacije čitalaca/gledalaca/slušalaca.

Kvalitet izveštaja koje mediji podnose na kraju konkursa, takođe, može biti unapređen. Najpre, stavljanjem u fokus predstavljanje rezultata projekata i njihovog uticaja na lokalnu zajednicu, a manje na opis aktivnosti koje su sprovedene.

² Videti, na primer, poslednji izveštaj Evropske komisije o napretku Srbije u evrointegracijama [http://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/izvestaj_ek_o_srbiji\(1\).pdf](http://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/izvestaj_ek_o_srbiji(1).pdf)

KONTEKST

Budžetski novac namenjen je prevashodno podršci u proizvodnji medijskog sadržaja koji unapređuje javno informisanje građana. Javni interes u informisanju štiti se zakonom. Član 15. Zakona o javnom informisanju i medijima³ definiše javni interes, i to tako da on podrazumeva: istinito, nepristrasno, pravovremeno i potpuno informisanje svih građana, informisanje manjinskih grupa, kao i podršku u proizvodnji raznovrsnog medijskog sadržaja (u oblastima razvoja ljudskih prava i demokratije, unapređivanja pravne i socijalne države, zaštite dece i mladih, razvoja kulturnog i umetničkog stvaralaštva, razvoja obrazovanja, uključujući i medijsku pismenost kao deo obrazovnog sistema, razvoja nauke, razvoja sporta i fizičke kulture i zaštite životne sredine i zdravlja ljudi).

Zakon o javnom informisanju i medijima dodatno definiše i načine ostvarivanja navedenog javnog interesa, između ostalog, i sufinansiranjem projekata u oblasti javnog informisanja radi ostvarivanja javnog interesa. Zakon daje dovoljno široku definiciju javnog interesa koji se štiti kao društvena vrednost, te ostavlja mogućnost lokalnim samoupravama da odrede lokalni javni interes koji je važan za kvalitet informisanja u zajednici te odvoje dovoljnu sumu novca za njegovo ostvarivanje.

Imajući u vidu da je proizvodnja medijskog sadržaja plaćena budžetskim novcem, novcem svih građana, analiza sadržaja koja sledi važna je karika u proceni svrsishodnosti potrošnje javnog novca, kao i u proceni da li je medijski sadržaj unapredio informisanje građana u lokalnim sredinama.

Istraživanje koje je BIRN sproveo 2016. pokazalo je da lokalno specifičan javni interes izostaje; da je konkursima podržana redovna produkcija medija, te redovan informativan program; da u ostatku projekata dominiraju promotivni sadržaji, bez analitičkog pristupa temama i novinarske inicijative. Imajući u vidu da je evaluacija konkursa važan korak u njegovom sprovođenju, a da on po pravilu izostaje, BIRN inicira slično istraživanje za konkursni ciklus 2018. godine. Istraživanje pokazuje mali pomak u kvalitetu sadržaja odnosu na 2016. godinu, kao i delimično ostvarivanje javnog interesa.

³ Sl. glasnik RS, br. 83/2014, 58/2015 i 12/2016 - autentično tumačenje

PRAVNI OKVIR

Pravni okvir koji reguliše ostvarivanje javnog interesa u informisanju je Zakon o javnom informisanju i medijima, kao i prateći Pravilnik⁴.

Zakon u načelu daje definiciju javnog interesa i glavne smernice za njegovo ostvarivanje. Zakon u članu 15. definiše javni interes u informisanju, kao i načine ostvarivanja navedenog javnog interesa, dok u članovima 17. do 26. u načelu propisuje konkursnu proceduru, kao i obavezu državnih organa da vrše nadzor nad sprovođenjem javnih konkursa i namenskim trošenjem budžetskog novca.

Pravilnik o sufinansiranju javnog interesa u javnom informisanju u članovima 4. do 29. sa više detalja opisuje konkursnu proceduru. Dodatno, u članu 41.a istog Pravilnika stoji da „Organ koji raspisuje konkurs, po završetku projektnog sufinansiranja u tekućoj godini, može da izradi izveštaj o sprovedenom konkursu i analizu kvaliteta podržanih projekata na osnovu izveštaja korisnika i da ih objavi na svom veb-sajtu. Organ koji raspisuje konkurs prilikom izrade analize kvaliteta podržanih projekata može da angažuje nezavisne stručnjake za medije ili medijske radnike“.

Pošto je evaluacija medijskog sadržaja nastalog na osnovu konkursa ostavljena kao mogućnost, a ne obaveza lokalnim samoupravama, ovakav vid procene učinka javnih konkursa obično izostaje. Ministarstvo kulture i informisanja redovno objavljuje godišnje izveštaje, dok su lokalne samouprave koje imaju ovakve vrste izveštaja retke. BIRN-ovo istraživanje Indeksa transparentnosti⁵ pokazuje da lokalne samouprave nemaju adekvatan mehanizam evaluacije odobrenih projekata (dinamiku evaluacije, metodologiju evaluacije i kriterijume za ocenu ostvarenosti konkretnog cilja zbog koga je konkurs raspisan) kao i da nedostaju adekvatne sankcije za neizvršenje i povredu zakonskih odredaba koje se odnose na projektno sufinansiranje, te nedostatak nadzornih mehanizama.

Upravo zbog toga najnovija verzija Nacrta Strategije za razvoj sistema javnog informisanja (oktobar 2019.) u delu mera 4.4. predviđa obaveznu evaluaciju kao jednu od neophodnih mera kojom se unapređuje sistem javnih konkursa.

⁴ Sl. glasnik RS, br. 16/2016 i 8/2017

⁵ Za više detalja videti <https://kazitrasi.rs/indeks-transparentnosti-2018/>

METODOLOGIJA I UZORAK

Uzorak istraživanja formiran je na osnovu dvogodišnjeg istraživanja Indeksa transparentnosti[5]. Inicijalnim uzorkom su obuhvaćeni delovi projektne dokumentacije i medijskog sadržaja nastalog na osnovu javnih konkursa sprovedenih u toku 2018. godine (izveštaji i medijski sadržaj predati su institucijama početkom 2019. godine) i to u Ministarstvu kulture i informisanja, Pokrajinskom Sekretarijatu za javno informisanje, kao i gradovima Beograd, Smederevo, Niš, Šabac, Valjevo, Loznica, Zaječar, Požarevac, Leskovac, Vranje, Kragujevac, Kruševac, Pančevo, Vršac, Novi sad, Subotica, Užice, Novi Pazar, Pirot i Dimitrovgrad.

Istraživanje analize sadržaja pokazalo je manjkavosti u transparentnosti i probleme u pristupu medijskom sadržaju, te je inicijalni uzorak smanjen, sa 22 na 13 institucija. Na primer, istraživačima je odbijen pristup dokumentaciji u Nišu i Loznici; pristup dokumentaciji u Vršcu je dozvoljen tek nakon uložene žalbe i intervencije Poverenika, ali kopiranje potrebnog materijala i dalje nije dozvoljeno; u Sekretarijatu AP Vojvodine istraživačima nije dozvoljeno kopiranje medijskog sadržaja na osnovu zaštite autorskih prava; sa istim objašnjenjem nije dozvoljen uvid u projektnu dokumentaciju gradske uprave Novi Sad; grad Beograd je nakon mesečnog kašnjenja poslao objašnjenje da Zahtev za pristup informacijama koji je tražen uvid nije dovoljno precizan, pa čak ni nakon dopunjenog Zahteva nema odgovora gradske uprave; grad Kragujevac ni jedne godine nije raspisao konkurs pa potrebne dokumentacije nema; u Novom Pazaru, zbog kasno raspisanog javnog konkursa, projekti nisu završeni pa nema ni završnih izveštaja niti sadržaja; u Dimitrovgradu, zbog propusta administracije, nema kompletne dokumentacije pa je analiza urađena na osnovu samo jednog projekta.

Analizom nisu obuhvaćeni svi projekti podržani na navedenim javnim konkursima, već su, zbog ograničenih kapaciteta, uzorkom obuhvaćena po dva najskuplja projekta za TV produkciju, dva za radijsku, dva za internet, 2 za štampu i 2 za nezavisne produkcije. Ukupno, deset projekata po lokalnoj samoupravi. Uzorak je smanjivan u gradovima gde nije bilo odgovarajućih projekata (na primer, nije bilo podržanih projekata dva štampana medija, već samo jednog, pa je uzorak smanjen sa deset na 9 projekata).

Podaci su prikupljeni na osnovu Zahteva za pristup informacijama od javnog značaja kojim su istraživači tražili sledeće: predlog projekta i narativni izveštaj, kao i celokupan medijski sadržaj koji je proizveden. Finansijski izveštaji nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem. Zahtevom je najpre tražen uvid u dokumentaciju, a potom i samostalno kopiranje potrebnog materijala. Uzimajući u obzir da dokumentacije nema u elektronskom obliku, kao da sam sadržaj nije digitalizovan (materijal je na diskovima ili u štampanim materijalima) te da njegovo kopiranje i naknadno pregledanje traži značajno vreme, kao i da kvalitet arhiviranja dokumentacije varira među lokalnim samoupravama, samo istraživanje potrajalo je gotovo 6 meseci.

Istraživači koji su zajedno sa BIRN-om radili na istraživanju, njih 10, dolaze iz lokalnih organizacija civilnog društva i način rada koji je testiran ovim projektom može da služi kao primer dobre prakse uključivanja civilnog društva u nadzor nad sprovođenjem javnih konkursa u lokalnim sredinama.

Analiza sadržaja rađena je na osnovu posebno osmišljenog kodeksa, instrumenta kojim su se ocenjivale posebne karakteristike sadržaja. Kodeks sadrži ukupno 20 kategorija i to: naziv institucije, naziv medija, naziv projekta, tip medija, društvene grupe kojim se sadržaj bavi, primarni tematski fokus, relevantnost teme u odnosu na javni konkurs, tretman sadržaja, originalnost sadržaja u odnosu na redovnu produkciju, izvori, povrede Etičkog kodeksa novinara, broj dostavljenih jedinica sadržaja, ukupna cena projekta, rezime projekta iz projektne prijave, rezime projekta iz narativnog izveštaja, postignuti rezultati (iz narativnog izveštaja), da li je finansijer označen, da li je bilo odstupanja između predloga projekta i narativnog izveštaja i napomene. To praktično znači, da je svaki projekat „seciran“ na osnovu ovih 20 kategorija, a dobijeni rezultati se obrađuju zbirno, za svaku kategoriju.

REZULTATI ANALIZE

Početna tačka evaluacije je definisani lokalni javni interes koji je ujedno bio i sam početak javnih konkursa – on je deo javnog poziva i pojašnjava glavnu namenu potrošnje novca.

Lokalni javni interes je definisan u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medijima, ali nije dovoljno specifičan jer ne prepoznaje interese svake od lokalnih zajednica obuhvaćenih ovim delom uzorka. Izuzetak su gradovi Vranje i Požarevac u kojima je namena javnog konkursa nešto specifičnije definisana u odnosu na zakonsku normu.

Leskovac

Konkurs za podršku projektima uvođenja, poboljšanja ili proširenja programskih sadržaja u novinama i elektronskim medijima koji se distribuiraju ili emituju na teritoriji grada Leskovca, a od posebnog

su značaja za javno informisanje građana, uključujući i internet stranice upisane u registar medija.

Vranje

Finansijska podrška medijskih sadržaja koji doprinose ostvarivanju javnog interesa u oblasti javnog informisanja, u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medija.

Programski prioriteti su:

1. Medijski sadržaji koji doprinose afirmaciji interaktivnog učešća građana u poboljšanju rada lokalne samouprave;
2. Medijski sadržaji značajni za privredni razvoj i stvaranje povoljnog privrednog ambijenta na teritoriji grada Vranja;
3. Medijski sadržaji iz oblasti obrazovanja i nauke koji afirmišu rad obrazovnih i naučnih institucija grada Vranja;
4. Medijski sadržaji u oblasti kulture i očuvanja kulturnog nasleđa grada Vranja;
5. Medijski sadržaji namenjeni mladima, koji promovišu stručna i naučna dostignuća, zdrav način života, nenasilje i značaj sporta na teritoriji grada Vranja;
6. Medijski dokumentarno-obrazovni sadržaji u domenu ljudskih prava i sloboda – pravo na rad (programski sadržaji o rodnoj ravnopravnosti, zapošljavanju, starim zanatima, traženim obrazovnim profilima, inovacijama i programima u oblasti zapošljavanja);
7. Specijalizovani medijski sadržaji edukativnog tipa iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja na teritoriji seoskog područja grada Vranja;
8. Specijalizovani medijski sadržaji edukativnog tipa iz oblasti borbe protiv korupcije, kao i istraživački medijski programi u oblasti borbe protiv korupcije;
9. Medijski sadržaji koji omogućavaju ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina koji žive na teritoriji grada Vranja na informisanje na sopstvenom jeziku i negovanje sopstvene kulture i identiteta;
10. Medijski sadržaji koji doprinose zaštiti interesa osoba sa invaliditetom na teritoriji grada Vranja i obezbeđivanja njihovog ravnopravnog uživanja prava na slobodu mišljenja i izražavanja;
11. Medijski sadržaji posvećeni energetici, komunalnim temama, kao i promovisanju energetske efikasnosti i primera dobre prakse na teritoriji grada Vranja;
12. Medijski sadržaji iz oblasti zaštite životne sredine (edukativni programi, promocija i zaštita prirodnih resursa Vranja i okoline);
13. Informativno-obrazovni medijski sadržaji iz oblasti bezbednosti i unapređenja stanja bezbednosti na teritoriji grada Vranja.
14. Medijski sadržaji iz oblasti unapređenja položaja i ravnopravnosti određenih društvenih grupa na teritoriji grada Vranja: maloletnika, ekonomski i socijalno ugroženih društvenih grupa, žena, starih i sl;
15. Medijski sadržaji iz oblasti unapređenja medijske pismenosti na teritoriji grada Vranja.
16. Medijski sadržaji posvećeni podizanju svesti o zdravstvenoj kulturi, odnosno prevenciji.

Valjevo

Konkurs za sufinansiranje projekata proizvodnje medijskih sadržaja radi ostvarivanja javnog interesa definisanog članom 15. Zakona

o javnom informisanju i medijima u oblasti javnog informisanja osoba sa invaliditetom i nacionalnih manjina u 2018. godini.

Požarevac

Predmet konkursa / javnog poziva je sufinansiranje projekata proizvodnje medijskih sadržaja za štampane medije, radio, televizijske, internet medije i novinske agencije za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja na teritoriji Grada Požarevca u 2018. godini, koji doprinose istinitom, nepristrasnom, pravovremenom i potpunom informisanju svih građana na teritoriji Grada Požarevca; zaštititi i razvoju ljudskih prava i demokratije; unapređivanju pravne i socijalne države; slobodnom razvoju ličnosti i zaštiti dece i mladih; razvoju privrednih aktivnosti, kulturnog i umetničkog stvaralaštva (izveštavanju o značajnim privrednim, kulturnim, sportskim i

drugim aktivnostima u Gradu Požarevcu); negovanju srpskog prijateljstva sa ostalim zemljama u regionu; razvoju obrazovanja, nauke, sporta (sportske manifestacije) i fizičke kulture; razvoju poljoprivrede, zaštiti životne sredine (zaštita od ambrozije, deratizacija i dezinfekcija) i zdravlja ljudi; unapređivanju medijskog i novinarskog profesionalizma i ostalih medijskih sadržaja koji doprinose zadovoljavanju potreba građana za informacijama i sadržajima iz svih oblasti života, bez diskriminacije, medijske pismenosti, razvijanje tolerancije i ravnopravnosti, kao i podizanja kvaliteta informisanja osoba sa invaliditetom i pripadnika nacionalnih manjina.

Zaječar

Konkurs se raspisuje za sufinansiranje projekata proizvodnje medijskih sadržaja kojim se ostvaruje javni interes u oblasti javnog informisanja u smislu člana 15. Zakona o javnom informisanju i medijima, na teritoriji Grada Zaječara u 2018. godini. Ciljevi konkursa su: podrška ostvarivanju prava građana

Zaječara na javno informisanje, razvoj medijskog pluralizma, podsticaj medijskog stvaralaštva u oblasti nauke i obrazovanja, podsticaj medijskog stvaralaštva i ostvarivanju prava na informisanje u svim oblastima javnog života, posebnih, a naročito zaštićenih grupa.

Leskovac

Od 25 projekata kojima je ukupno dodeljeno 20.000.000 dinara, našom analizom u gradu Leskovcu je obuhvaćeno ukupno 8 projekata i 221 medijski sadržaj, u vrednosti od 15.636.212 dinara. Dakle, analizom naših istraživača obuhvaćeno je gotovo 80% projekata grada Leskovca. Većina, 5 od ukupno 8 projekata, sadržajem se obraća lokalnoj zajednici, dok su preostala 3 posvećena specijalizovanim publikama – mladima (2 projekta) i osobama sa invaliditetom (1 projekat). Tematska raspodela pokazuje da su 2 projekta posvećena mladima (zapošljavanje, odlazak mladih, uspesi u različitim oblastima života i sl.), po 1 projekat posvećeni ljudskim pravima (rad udruženja osoba sa invaliditetom), kulturi, istoriji, zdravlju, dok se kroz preostala 2 projekta prate aktuelne lokalne teme, iz različitih oblasti. Shodno temama koje nisu društveno kontroverzne niti problematične, sadržaj je tretiran mahom promotivno, dok u izveštavanju TV Kopernikus dominira propagandni ton.

Iako u sadržaju nema drastičnih povreda etičkog novinarskog kodeksa, istraživači su u izveštavanju RTV Belle Amie uočili da su pojedini prilozima napravljeni tako što je novinarska ekipa uzela izjavu od jednog sagovornika, a potom to izdelila na više kraćih izjava (u proseku minut do minut i po) i onda napravila 3 do 4 priloga sa izjavama jednog te istog sagovornika, što govori o nedostatku novinarske inicijative. Sadržaji TV Kopernikus imaju naglašen propagandni karakter jer se pored predstavnika lokalnih institucija kao relevantnih sagovornika na date teme, kao sagovornik skoro uvek pojavljuje i gradonačelnik Leskovca. Uz to, izuzev emisije "Više od vesti", sav ostali proizvedeni medijski sadržaj čine redovne informativne emisije tj. Vesti TV K-1.

Teme pomenute emisije su kolažne, pa su i sagovornici bili iz različitih oblasti života. U svega 2 projekta (RTV Belle Amie i Radio 016) uvedena je novina u programsku ponudu, dok je u ostatku finansirana redovna produkcija medija ili redovne (a delimično inovirane) rubrike.

Osim predstavnika iz različitih organizacija i grupa građana, uočljivo je da je veliki broj sagovornika iz lokalnih institucija i lokalne samouprave. Tako je, na primer, jedan od najčešćih sagovornika gradonačelnik Leskovca, bez obzira na tematski fokus projekta. U medijskom sadržaju u kom su kao pravdanje podnete dnevne vesti sagovornici su uglavnom predstavnici lokalnih institucija, lokalne samouprave, gradonačelnik, predstavnici državnih i republičkih organa.

U slučaju projekta „Leskovac bez barijera“ koji se bavi problemima osoba sa invaliditetom, broj priloga predviđenih predlogom projekta i broj proizvedenih priloga se poklapa, međutim, očigledno je da je nekoliko njih napravljeno tako što je jedan isti snimak isečen na više delova, kako bi svaki od njih bio iskorišćen za različite priloge.

Sami mediji su u svojim narativnim izveštajima naveli opšti pregled sprovedenih aktivnosti koji za grad Leskovac izgleda ovako:

Portal JUGMEDIA / Centar za edukaciju i razvoj

PROJEKAT: Ostajte ovde!

Projektni tim projekta Ostajte ovde je tokom realizacije projekta putem objavljivanja medijskih sadržaja podigao kvalitet informisanja građana Leskovca, sa posebnim akcentom na informisanje mladih o aktuelnim dešavanjima u privredi u cilju sprečavanja odliva mladog i radno sposobnog stanovništva sa teritorije grada Leskovca. Projekat je realizovan na teritoriji grada Leskovca, u periodu od sedam meseci. Umesto predviđenih 20 medijskih sadržaja, objavljeno je ukupno 35 tekstova u vidu reportaža iz proizvodnih preduzeća koje vode mladi

ljudi ili već postojećih fabrika koje proširuju proizvodne kapacitete, izveštaji sa otvaranja preduzeća ili trgovina u kojima su Leskovčani dobijali zaposlenje, sa izgradnje komunalne infrastrukture koja Leskovcu podiže rejting u poslovnom svetu, te sa potpisivanja ugovora o investiranju u Leskovac i podelama bespovratnih sredstava za započinjanje sopstvenog biznisa. Projekat je realizovan na internet portalu Jugmedia i bio je namenjen mladima i radno sposobnim stanovnicima Leskovca.

RTV „BELLE AMIE“ d.o.o.

PROJEKAT: Leskovac bez barijera

Projekat „Leskovac bez barijera“ informisao je građane o postignutim rezultatima kao i o mogućnostima kada su osobe sa invaliditetom u Leskovcu u pitanju. Obrađene su teme udruženja osoba sa invaliditetom, usluge koje grad Leskovac

pruža, sistem inkluzivnog obrazovanja, projekti socijalne zaštite, uređenje grada Leskovca kako bi bio što dostupniji osobama sa invaliditetom. Da li ima dovoljno parking mesta, staza za slepe, semafora sa zvučnim signalom, kakva je situacija u udruženjima.

Preduzeće za emitovanje radio programa i trgovinu RADIO “016” d.o.o. Leskovac

PROJEKAT: Treba da znamo

U okviru realizacije projekta “Treba da znamo” osmislili smo, izradili, montirali i emitovali na Radiju “016”, 15 polučasovnih radijskih emisija, koje su se bavile temama iz oblasti kulturno-istorijskih vrednosti Leskovca i okoline, a o kojima se u javnosti nedovoljno zna. Svrha projekta, da građane Jablaničkog okruga detaljno upoznamo sa lokalnim kulturnim vrednostima, njihovim istorijskim specifičnostima, tradiciji, univerzalnim vrednostima i

lokalnim osobenostima, kao dela tradicije srpskog nacionalnog bića je realizacijom ovog projekta ispunjena. Pored izrade i emitovanja 15 emisija na talasima Radija “016” u Leskovcu, ažuriran je portal radija, omogućeno slušanje emisija i nakon emitovanja u etar, uspostavljene brojne saradnje sa predstavnicima kulturnih i istorijskih institucija i pojedincima, dogovorene dalje saradnje i gostovanja, a u interesu obaveštavanja građana grada Leskovca.

Agencija za reklame, propagandu i produkciju – FRIENDS BRANDS

PROJEKAT: Slike leskovačke - đerdani istorijske i kulturne baštine

U mesecu maju/18 završene su pripreme za realizaciju projekta. Usvajena su scenarija, izvršena je priprema tehničkih kapaciteta, dizajnirana špica i grafička obrada za serijal, odabrane su lokacije za snimanje i odrađena probna snimanja. U mesecu junu/18 realizovano je snimanje i montaža prve epizode - uvodnik u serijal "Hidroelektrana na Vučjanki" u trajanju od 14 minuta i 3 sekunde. Ova epizoda emitovana u premijernom terminu 30.06.2018. na programu Televizije Leskovac i još u repriznom terminu 01.07.2018. god. U mesecu junu/18 realizovano je snimanje i montaža druge epizode - nastavak serijala "Rudarska crkva Svete Petke" u trajanju od 13 minuta i 24 sekundi. Ova epizoda emitovana u premijernom terminu 28.07.2018. godine je na programu Televizije Leskovac u 20 sati i još u repriznom terminu 29.07.2018. god. U mesecu julu/18 realizovano je

snimanje i montaža treće epizode - nastavak serijala "Spomenici - čuvari sećanja" u trajanju od 17 minuta i 29 sekundi. Ova epizoda emitovana je u premijernom terminu 25.08.2018. godine i u repriznom terminu 26.08.2018. godine na programu Televizije Leskovac. U mesecu avgustu/18 realizovano je snimanje i montaža četvrte epizode - nastavak serijala "Leskovački roštilj voz" u trajanju od 19 minuta i 7 sekundi. Ova epizoda emitovana je u premijernom terminu 29.09. 2018. god i u repriznom terminu 30.09.2018. godine na programu Televizije Leskovac. U mesecu septembru/18 realizovano je snimanje i montaža pete epizode - nastavak serijala "Od njive do ajvara" u trajanju od 12 minuta i 31 sekundu. Ova epizoda emitovana je u premijernom terminu 27.10. 2018. god je na programu Televizije Leskovac u 20 sati i u repriznom terminu od 15 sati 28.10.2018. godine.

Kopernikus systems doo Beograd - ogranak KOPERNIKUS PRODUKCIJA

PROJEKAT: Leskovac-grad privrede, kulture i turizma

Realizacijom ovog projekta uticalo se na stvaranje saznanja i podizanje svesti lokalne zajednice o društvenom životu i angažovanju ljudi sa područja Leskovca i okoline, te važnosti upoznavanja sa kojim problemima se susreću, kao i upoznavanje sa pozitivnim primerima uspešnih ustanova i ljudi iz oblasti kulture, obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, sporta, rada lokalne samouprave i dr. Projekat je bio usmeren ka svim ciljnim grupama. Televizijski prilozi i emisije su obrađivali teme i događaje vezane za rad lokalne samouprave, kao

i teme iz oblasti privrede, obrazovanja, zdravstva, kulture, socijalne zaštite, poljoprivrede i sporta. Za vreme trajanja projekta emitovano je 7 tv emisija sa premijernim i repriznim emitovanjem. Projekat "Leskovac - grad privrede, kulture i turizma" bio je namenjen svima koji su želeli da upoznaju Leskovac i okolinu bogatu tradicijom, prirodnim lepotama, istorijom i kulturom, kao i meštanima koji nisu bili dovoljno informisani o radu lokalne samouprave i drugih institucija važnih za svakodnevni život.

NOVA NAŠA REČ

PROJEKAT: Za mlade i o mladima

U okviru projekta "Za mlade i o mladima" u nedeljniku Nova Naša Reč objavljeni su istraživački tekstovi o mladima i za mlade, problemima, potrebama, dilemama, pozitivnim primerima, uspesima u različitim oblastima života (obrazovanje, kultura,

umetnost, poslovni uspesi, sport, alternativne umetnosti poput stripa...). Objavljeno je više od ugovorenih 15 tekstova a Nova Naša Reč je pratila i događaje od značaja za grad.

Privredno društvo za proizvodnju i emitovanje TV programa TELEVIZIJA LESKOVAC A.D.

PROJEKAT: Leksikon zdravlja

Projekat "Leksikon zdravlja" bavio se značajem očuvanja zdravlja ljudi i dece. Vođeni smo činjenicom da je očuvanje zdravlja a pre svega prevencija veoma bitan faktor i da treba raditi na povećanju svesti o njegovom značaju. Koliki je značaj prevencije ogleda se i u nastojanju Evropske Unije da ovom segmentu života da značajnu dimenziju kako bi se svest ljudi promenila, a samim tim i njihov odnos prema zdravlju. Činjenica je da se naša zemlja pa i naš grad nalazi prema statistici zdravstvene organizacije na

visokoj lestvici po broju obolelih od raznih hroničnih bolesti, kao i po broju obolelih od malignih bolesti. Kroz projekat "Leksikon zdravlja" ušli smo u svaki segment zdravstvene zaštite jer kako stručnjaci kažu rano otkrivena bolest je bolest koja se uglavnom može izlečiti. Kroz 270 planiranih medijskih sadržaja u vidu specijalnih emisija, gostovanja u Jutarnjem programu kao i kroz informativu povećali smo stepen odgovornosti stanovnika, kako prema sebi tako i prema društvenoj zajednici.

TELEVIZIJA K-1 doo Leskovac

PROJEKAT: Leskovačke teme

Kroz 564 medijska sadržaja bavili smo se svim aspektima života u gradu, od komunalnih problema, ekonomije, poljoprivrede,

ekologije, infrastrukture, socijalnih problema, turizma, kulture do obrazovanja i sporta.

Vranje

Ukupno 10 projekata i 452 jedinice sadržaja obrađene su kroz analizu medijskih sadržaja podržanih konkursom grada Vranja. U ovom obimnom sadržaju, dominiraju televizije RTV Vranje i Vranjska plus, sa 280 jedinica sadržaja. Javnim konkursima Vranja predviđena je raspodela 3.500.000 za 17 projekata koji uključuju Internet, radio i štampu, kao i dodatnih 13.500.000 za 6 televizijskih projekata. Dve pomenute televizije nose i glavnicu opredeljenog budžeta, zajedno preko 10 miliona dinara (oko 75% ukupne vrednosti konkursa). Analizirani sadržaj u najvećem broju slučajeva, čak 8 od 10, bavi se opštom populacijom i lokalnom zajednicom u celini. Preostali projekti posvećeni su uže fokusiranim grupacijama- mladima (1), i osobama sa invaliditetom (1). Kada su u pitanju glavne teme obuhvaćene projektima, sadržaj je raspoređen na više tematskih oblasti. Pitanja ekologije, kulture kao i aktuelna dešavanja obrađivana su u 6 projekata, po dva za svaku od navedenih oblasti. Preostala četiri projekta usredsređena su na teme ljudskih prava, nataliteta, sporta i zdravlja. U skladu sa izborom tema, sadržaj je preovlađujuće deskriptivnog karaktera, neutralnog tona izveštavanja kroz vesti i izveštaje (7 od 10 projekata), dok se za preostala tri uočava promotivno (2 projekta) i propagandno izveštavanje (1) sa ciljem da se lokalni događaji ili ličnosti predstave u pozitivnom svetlu. Ovo je posebno vidljivo u izveštavanju OK radija, gde je u fokusu rad komunalnih preduzeća, a ne analitički tekstovi o stanju ekologije ili ekološke svesti.

Samo dva projekta ponudila su inovativni program, za razliku od preostalih koji su uglavnom kombinovani sa već postojećim sadržajem. Za evaluaciju je posebno teško uočiti koji su delovi programa programske celine, naročito u slučaju televizija koje su navele da su na osnovu projektnog budžeta proizvele više stotina medijskih sadržaja.

Tokom analiziranja sadržaja, istraživači nisu uočili teže povrede etičkog kodeksa.

Sami mediji su u svojim narativnim izveštajima naveli opšti pregled sprovedenih aktivnosti koji za grad Vranje izgleda ovako:

RADIO TELEVIZIJA VRANJE d.o.o.

PROJEKAT: Dvadeset nedelja informativno-dokumentarnog programa

Proizvedeni i emitovani medijski sadržaji serijala "Dvadeset nedelja informativno-dokumentarnog programa" nastali tokom 2018. godine, ostvarili su 10 od 16 programskih prioriteta javnog poziva za sufinansiranje projekata iz budžeta grada Vranja za proizvodnju medijskih sadržaja namenjenih televiziji. Po 9 originalnih emisija informativno-dokumentarne TV forme (30-50 minuta) svake nedelje počelo je da se emituje na našem programu od 3. septembra do 30. decembra 2018. Afirmacija interaktivnog učešća građana u poboljšanju rada lokalne samouprave kroz emisiju KO PITA NE SKITA, autor Nebojša Popović. Medijski sadržaji značajni za privredni razvoj i stvaranje povoljnog privrednog ambijenta kroz emisiju SAZNAJTE, autorka Suzana Spasić. Medijski sadržaji u oblasti kulture i očuvanja kulturnog nasleđa kroz emisiju VREME JE ZA KULTURU, autorka Miroslava Stošić i Lolica Popović. Medijski sadržaji namenjeni mladima, koji promovišu stručna i naučna dostignuća,

zdrav način života, nenasilje i značaj sporta kroz emisiju SVE JE LAKO KAD SI MLAD, autorka Marija Stanković. Specijalizovani medijski sadržaji edukativnog tipa iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja kroz emisiju GOSPODIN POLJOPRIVREDNIK, autorka Miroslava Stošić. Medijski sadržaji koji doprinose zaštiti interesa osoba sa invaliditetom i obezbeđivanje njihovog ravnopravnog uživanja prava na slobodu mišljenja i izražavanja kroz emisiju ZAJEDNO, autorka Suzana Spasić i Marija Stanković. Medijske sadržaje posvećene zaštiti životne sredine, komunalnim temama, energetici i promovisanju energetske efikasnosti plasiraćemo kroz emisiju NIJE TEŠKO BITI EKO, autorka Vesna Nikolić. Informativno-obrazovni medijski sadržaji iz oblasti bezbednosti i unapređenja stanja bezbednosti kroz emisiju PAZI SNIMA SE, autor Nebojša Popović. Medijski sadržaji posvećeni podizanju svesti o zdravstvenoj kulturi, odnosno prevenciji kroz emisiju ZDRAVO DA STE, autorka Vesna Nikolić i Lolica Popović.

VRANJSKA PLUS d.o.o.

PROJEKAT: Treba da znam

Projekat "Treba da znam" Vranjske plus televizije doprineo je blagovremenoj i punoj informisanosti na sve društvene teme i unapredio interaktivno učešće građana koji su se uključili u procese odlučivanja na području grada Vranja. Kroz TV-forme-emisije na različite teme iz oblasti politike, društva, ekonomije, zdravstva, poljoprivrede, turizma, ekologije, obrazovanja i zapošljavanja mladih do kulture i sporta bila su pokrivena sva aktuelna dešavanja sa područja grada Vranja, ali i šire. Televizijskim projektom "Treba da znam" televizija "Vranjska plus" izradila je i emitovala ukupno 232 emisije koje su bile smeštene u 7 različitih naslova, na više tema od značaja za lokalnu zajednicu, kao i 950 TV paketa koji su emitovani u okviru informativnog i prepodnevnog programa. Novi medijski sadržaji, odnosno emisije trajale su od 30 do 60 minuta, a emitovane su premijerno u prajm tajm terminima, sa još dve reprize u skladu sa programskom šemom. Prepodnevni program pod nazivom "U centru pažnje" trajao je i do jedan sat i 30 minuta, s tim što je imao značajno proširenje i unapređenje uvođenjem uživo programa iz Vranjske Banje svakog petka tokom letnjih i

jesenjih meseci. Uoporedo sa autorskim emisijama svakodnevno je emitovan i informativni program u vidu vesti i dnevnika. Emisija "Otvoreno o ..." bavila se svim društvenim segmentima i aktuelnim temama o čemu se razgovaralo sa nadležnim gostima u studiju, a u TV emisiji pod naslovom "Udahni zdravlje" bavili smo se onim što je važno za oblast zaštite stanovništva, dok smo se u emisiji "Zelena oaza" bavili temama iz oblasti poljoprivrede, veterinarstva, turizma, ekologije. Novi televizijski sadržaj je i emisija "U Banju idem" koja se emitovala jednom u toku meseca sa temama iz ove gradske opštine. U specijalizovanoj studijskoj emisiji "Moja grad" bile su zastupljene najrazličitije teme o čemu se razgovaralo sa relevantnim gostima u studiju, a bile su zastupljene teme od politike do sporta. Radilo se i na unapređenju prepodnevnog programa pod nazivom "U centru pažnje", koji se emituje svakodnevno radnim danima, kao i emisije "Pitanje-odgovor" i informativnog programa. Sve emisije su objavljene na portalu i YouTube kanalu Vranjske plus. Projekat je imao za cilj da ostvaruje i štiti javni interes i bio je dostupan svima.

Radiodifuzno društvo ok radio doo Vranje - OK PORTAL

PROJEKAT: Ekološki putokaz

Projekat "Ekološki putokaz" realizovan je u svemu kako je predlogom i planirano, bez značajnijih problema. Namera projekta bila je da ukaže na značaj jačanja ekološke svesti građana, ukaže na sve propuste i uništavanje životne sredine, da istakne i sve pozitivne pomake na tom polju, ali i da edukuje građane o osnovnim ekološkim pitanjima, kao i o savremenim kretanjima i dostignućima u ovoj oblasti. Sve programske aktivnosti realizovane su kako je to predlogom projekta predviđeno i u planiranom roku. Projekt je trajao od jula do decembra, i za to vreme proizvedeno je i emitovano dvadeset dva teksta koji zadovoljavaju javni interes, osam proširenih multimedijalnih tekstova vezanih za temu, kao i pet intervjua sa relevantnim pojedincima koji su odgovarali na pitanja od javnog interesa i značaja za građane. Takođe, poseban segment je i edukativna propagandna kampanja "Pokreni zeleno - ekološki rečnik" koja je sprovedena na portalu i koja sadrži 15 specijalizovanih edukativnih audio emisija koje obrađuju ekološke teme od njihovih terminoloških odrednica do same njihove suštine. Samom realizacijom projekta došlo je do povećanja broja medijskih izveštaja o pitanjima ekologije, zapravo uspostavljanja medijskog izveštavanja i Vranju na jugu Srbije u ovoj oblasti. Sistem mediji-građani-vlast-treći sektor-zvanični državni organi

polako počinje da funkcioniše, i jedan od ciljeva projekta bio je da se svi ovi činioci povežu i naprave zajedničku akciju koja jedina u praksi može dati značajnije rezultate. Ako se za prosečnu čitanost uzme oko 1.000 poseta po tekstu, koliko je prosek na OK portalu, dolazi se do podatka da su tekstovi producirani u okviru projekta imali daleko iznadprosečnu čitanost, jer najmanje 50 odsto njih ima posete koje daleko prevazilaze prosečnu, a svega oko 25 odsto njih ima posećenost koja je ispod prosečne. Od rezultata valja izdvojiti i povećanje interaktivnog učešća građana u radu informativnog portala OK Radija kroz prijavu slučajeva i učestvovanje u komentarima i lajkovima na FB strani... Postignut je i značajan rezultat u smislu povećanja prisutnosti tema iz ekologije i aktuelnih dešavanja na ovom polju koje su širokom auditorijumu korisnika informacija širom Srbije i sveta putem interneta na portalu OK Radija do sada bile nedostupne. Ovaj rezultat merljiv je pokazateljima Gugl analitike o posećenosti i čitanju tekstova, sa tačnim podacima o mestu i zemlji odakle su čitaoci tih tekstova i koliko puta je dati tekst pročitao. Tema projekta bila je u direktnoj vezi sa zahtevom medijskog konkursa i direktno korespondirala sa zadatim programskim prioritetima kojima je ostvaren javni interes u oblasti informisanja.

VRANJSKA PLUS d.o.o.

PROJEKAT: Treće poluvreme

Projekat "Treće poluvreme" realizovan je kroz 10 autorskih tekstova u kojima su opisane karijere nekih od najuspešnijih sportista grada Vranja koji su svojim trudom, radom i angažovanjem ostavili neizbrisiv trag ispisan na stranicama društvene hronike i zalag budućim sportskim naraštajima sa jasnim ciljem - da sport i fizičku aktivnost iskoriste za poboljšanje zdravlja i razvoja dece i mladih. Sport je danas "medij" kojim se šire poruke mira, jednakosti i prijateljstva među ljudima. Svi sportisti Jova Ristić, Marjan Đorđević Macan, Marko Jovanović, Oliver Tončić, Vedran Tašković, Goran Jović Beli, Srđan Nikolić Bubanj, Stojan Đorđević, Dejan Petrović Četvrtki i Dragan Antić Anta koji su predstavljeni u ovom projektu su nakon uspešnih sportskih karijera i uspešni treneri i dobri ljudi koji su svoj život posvetili radu sa decom kako bi ih sklonili sa ulica i na taj način sprečili negativan društveni uticaj na njih. Sport ima pozitivan učinak na razvoj osobnosti - deca koja se od malena

bave nekom sportskom aktivnošću, već u ranoj životnoj dobi razvijaju radne navike i samodisciplinu. Sport ima i pozitivnu ulogu i u emocionalnom razvoju dece budući da olakšava i proces njihove socijalizacije. To je bio samo jedan od ciljeva - da se mladi upoznaju sa prednostima sportskog života kroz dobre primere iz njihovog okruženja. Ovaj projekat je osmišljen na nivou lokalne zajednice s ciljem da izazove veće uključivanje dece i mladih u bavljenje sportom. Iz tog razloga dobri primeri iz njihovog okruženja mogu da im budu uzor i podstrek da i oni jednog dana krenu njihovim stopama. Sportisti o kojima je bilo reči u serijalu "Treće poluvreme" okretni su i srčani kao nekada ali danas više ne igraju za pobjedu, golove i uspehe već za svoju dušu jačajući sportski duh kod dece. Originalni autorski i urednički pristup, izbor tema i dela, provokativnost i inovativnost, otvaranje novih perspektiva pisanja i čitanja ovaj projekat čini jedinstvenim.

Radiodifuzno društvo "OK RADIO" doo Vranje

PROJEKAT: Kulturni katapult

Projekat "Kulturni katapult" realizovan je u svemu kako je predlogom i planirano, bez značajnijih problema. Namera projekta je bila da ukaže na značaj očuvanja nacionalnog identiteta juga Srbije, a pre svega jezika i materijalnog i nematerijalnog kulturnog nasleđa. Projektom je dat snažan medijski doprinos i podsticaj očuvanju kulturnog nasleđa Vranja i juga Srbije. Projekat je delovao u više pravaca, od kojih valja izdvojiti očuvanje i negovanje vranjskog govornog dijalekta, rad na širenju svesti o neophodnosti korišćenja pravilnog standardnog jezika u javnoj i službenoj komunikaciji, borbu za očuvanje spomenika kulture... Sve programske aktivnosti realizovane su kako je to predlogom projekta predviđeno i u planiranom roku proizvedeno je i emitovano 20 proširenih radijskih formi - fičera, 20 radio segmenata "Vranjski na srpskom", 30 radijskih vesti, kao i seriju od 10 reklamnih poruka

na radiju. Prilikom realizacije ostvaren je i opšti cilj projekta, jer je ostvaren snažan medijski doprinos očuvanju srpskog nacionalnog i kulturnog identiteta i jezika, pa samim tim i kulturnog nasleđa Vranja i juga Srbije. Uz opšti, ostvareni su i posebni ciljevi projekta - očuvanje identiteta srpskog naroda kroz borbu za očuvanje srpskog nacionalnog i kulturnog identiteta i jezika na jugu Srbije, unapređenje aktuelnog kulturnog blaga koje čini dnevni identitet lokalne zajednice, pojačana borba za proširenje nacionalnog spiska nematerijalnog kulturnog blaga specifičnim doprinosom kulture Vranja i juga Srbije... Monitoring projekta napravljen je internom evaluacijom kroz delovanje Akcionog tima i vođenje dnevnika projekta. Tema projekta bila je u direktnoj vezi sa zahtevom medijskog konkursa i direktno korespondirala sa zadatim programskim prioritetima kojima je ostvaren javni interes u oblasti informisanja.

Radio televizija Vranje d.o.o. - RADIO VRANJE

PROJEKAT: I ja sam tvoj prijatelj

Komisija za ocenu projekata za sufinansiranje projekata za proizvodnju medijskih sadržaja za radio, štampane medije, internet medije i novinske agencije na teritoriji grada Vranja, 3. maja objavila je odluku o dodeli sredstava po Javnom pozivu. Radio Vranju je za emisiju "I ja sam tvoj prijatelj" od traženih 1.227.680 RSD odobreno 400.000 RSD. Revidirani budžet projekta poslat je u predviđenom roku. Na osnovu toga, naša obaveza je sledeća: Realizacija projekta I ja sam tvoj prijatelj počinje od 15. maja i traje do 15. septembra 2018. godine. Proizvešćemo ukupno 16 medijskih sadržaja: 8 radijskih emisija u trajanju od 30 minuta i 8 prilagođenih sadržaja za stranicu Radio Vranja. Projektni tim emisije činili su: menadžer projekta Ninoslav Smiljković, novinar Suzana Spasić, novinar-saradnik Marija Stanković, tonac Milan Mitić, muzički saradnik Nebojša Popović, veb administrator Ivica Dimitrijević, glavni i odgovorni urednik Zoran Veličković i osoba zadužena za budžet Lidija Stojković. Još je dogovoreno da emitovanje emisije ide od 6. do 15. septembra, zbog kontinuiteta i pažnje, u terminu od 13 sati i 10 minuta.

I ja sam tvoj prijatelj, Radio Vranje: emisija 1. tema: Zapošljavanje OSI. Iskustva poslodavaca sa ovim licima. Kako se oni snalaze u radnom okruženju i koliko su poslodavci zadovoljni onim što osobe sa invaliditetom doprinose u svakodnevnom radnom procesu. Emisija 2. tema: Socijalni status nezaposlene osobe

sa invaliditetom. Istražuje se u kakvom su položaju osobe sa invaliditetom, imaju li dovoljno razumevanja za njih i njihove svakodnevne potrebe i probleme. Emisija 3. tema: Vodič kroz prava osoba sa invaliditetom. Evropskom socijalnom poveljom države potpisnice se obavezuju da u svoja zakonodavstva, u potpunosti ili delimično, ugrade određen broj normi kojima se obezbeđuje zaštita osnovnih socijalnih i ekonomskih prava građana država potpisnica. Naša zemlja je 2009. godine pristupila ratifikaciji Revidirane evropske socijalne povelje kao i protokolima koji su kasnije doneti. emisija 4. tema: Deca OSI u specijalnim školama. Istražujemo na koji način deca učenici realizuju nastavu u specijalnoj školi, kako su podeljeni u grupe i kakva je uloga defektologa i stručnog osoblja u radu sa njima. Koliko su oni socijalizovani i da li prihvataju komunikaciju sa ljudima sa strane. Emisija 5. tema: Zanatske radionice u specijalnoj školi. Obrazovanje u skladu sa sposobnostima u cilju razvoja motoričkih funkcija i osposobljavanja za rad. Emisija 6. tema: Učenici OSI u redovnoj školi i socijalizacija. Ostvarivanje IOP-a. Rezultati učenika i poteškoće u obrazovanju. Učitelj ili defektolog. Emisija 7. tema: udruživanje OSI. Rad udruženja, aktivnosti, socijalizacija u okviru udruženja. Emisija 8. tema: Diskriminacija po osnovu invaliditeta. Na kakve sve vidove diskriminacije nailaze osobe sa invaliditetom. Koliko im to otežava zaposlenje, aktivnosti i svakodnevni život.

Novinsko izdavačko preduzeće NOVI SRPSKI VENAC ANDON DIMITRIJEVIĆ I ORTACI o.d. Bujanovac

PROJEKAT: Problemi nataliteta i povećanje svesti pojedinaca o značaju rađanja dece

Realizacija projekta je od 01.06.-31.12.2018. godine. U pomenutom periodu realizacije projekta odštampano je 8 izdanja "Srpskog venca" na ukupno 118 strana (korice u boji) na kojima je objavljeno medijskih sadržaja. U prilogu dostavljam

izdanja broj 272 od 31.05.2018. g., br. 273/274 od 10.07.2018.g (dvobroj), 275/276 -avg.-sep. 2018.g. (dvobroj), br. 277 od 29.10.2018.g., 278/279 nov.-dec.2018.g.

Udruženje za razvoj kvaliteta života i rada građana "HUMANIS" NIŠ

PROJEKAT: Slovo Vranja u evropskoj godini kulturnog nasleđa 2018

Aktivnosti po projektu obuhvatile su izradu 12 medijskih sadržaja, u skladu sa ciljevima projekta, koji su obavljani u četiri broja časopisa "Slovo juga" u 2018. godini u štampanom i digitalnom formatu. Medijski sadržaj projekta "Slovo Vranja u evropskoj godini kulturnog nasleđa 2018" realizovao je tim naših novinara u periodu predviđenom za realizaciju programa. Kroz realizaciju projekta odrađen je novinarski istraživački rad na terenu koji je obuhvatio prikupljanje podataka, intervjuisanje i

izradu fotografija. O svakom lokalitetu ponaosob obrađeni su istorijski podaci, hronologija događanja, izmene koje su sakralna zdanja zadesila usled devastacija izazvanih atmosferalijama ili ratovima, do naknadnih konzervatorsko-restauratorskih zahvata. Kao trenutno stanje, analizirana je ekonomska neiskorišćenost nasleđa, mogućnosti razvijanja kulturnog turizma i potrebe za revitalizaciju. Pregled medijskog sadržaja dat je u prilogu i priloženi su primerci časopisa.

Siniša Popović PR Agencija za pružanje voditeljskih usluga i usluga režije MATEX SP VRANJE

PROJEKAT: Putokazi za zdraviji život

Terenski rad novinara, istraživanje i analiza, prikupljanje podataka o tome koliko su stanovnici Pčinjskog okruga informisani o merama prevencije i zdravstvenoj kulturi. Istraživanje i razgovori sa doktorima iz Centra za prevenciju Zdravstvenog centra u Vranju o tome na koje načine preventivno deluju kod stanovnika kada je njihovo zdravlje u pitanju. S obzirom da su najizraženije bolesti ljudi povišeni krvni pritisak, srčani udar, dijabetes, poremećaj štitne žlezde, bolesti vena ali i rak, razgovarali smo sa pacijentima koji boluju od ovih bolesti ali i sa doktorima iz tih oblasti o tome

šta nam je činiti ukoliko dođe do obolevanja, jer je kod takvih pacijenata kojima je zdravlje ugroženo i narušeno, itekako bitna zdravstvena kultura i disciplina u nastavku lečenja. Nakon istraživanja i razgovora sa lekarima, formulisali smo i odabrali konkretne teme reportaža, napravili detaljan plan snimanja i izradili sinopsis za svaku reportažu pojedinačno. Razgovarali smo sa doktorima iz Centra za prevenciju o preventivnim primarnim i sekundarnim merama ali i sa kardiolozima i internistima, koji imaju važnu ulogu u lečenju osoba kojima je zdravlje već narušeno.

Dušan Miljković PR agencija za produkciju televizijskog programa PRODUKCIJA NAISA NIŠ

PROJEKAT: Ekologija za sve

Projekat "Ekologija za sve" sastoji se od 2 dokumentarno informativne reportaže (trajanja od 5 do 10 minuta) i to: "Upravljanje otpadom" i "Kvalitet vode u Vranju". Svrha projekta je bolja informisanost i jačanje svesti građana o problemima životne sredine. Žanr je dokumentarno informativni, broj

medijskih sadržaja je dva, a reportaže su emitovane na radio-televiziji Zona plus iz Niša. Ovakva vrsta programa namenjena je svim građanima Vranja i okoline. Prilikom rada na reportažama nismo naišli ni na kakve probleme na terenu, svi su bili jako predusretljivi i raspoloženi za saradnju.

Valjevo

Na konkursu U Valjevu dodeljeno je 6.600.000 za 21 projekat, a našim uzorkom obrađeno je ukupno 8 projekata, čija je vrednost 4.170.000,00 dinara (ukupno oko 65% vrednosti projekta). Analizom je obuhvaćeno 118 jedinica sadržaja. Polovina projekata bavi se aktuelnim lokalnim dešavanjima, dok je ostala polovina tematski raznovrsnija i obuhvata teme poput istorije (1 projekat, dokumentarac o važnoj istorijskoj ličnosti Valjeva), poljoprivredom (1 projekat), mladima (1 projekat) i javnim nabavkama (1 projekat). Sadržaj je u većini projekata (5 od 8) namenjen celokupnoj lokalnoj zajednici, dok se jedan projekat obraća specifično mladima, jedan projekat se bavi poljoprivrednicima, a jedan je posvećen praćenju kulturnih manifestacija Valjeva. Odabir tema diktira i glavni „ton“ sadržaja koji je uglavnom promotivan (polovina projekata). U 3 projekta se konstatuje stanje i izveštava faktografski, kroz vesti i izveštaje. Propagandni, navijački pristup prepoznaje se u izveštavanju TV Valjevo Plus i Radio Valjeva, jer skoro svakoj emisiji pojavljuju gradonačelnik i drugi funkcioneri kojima je data neograničena mogućnost da promovišu svoje stavove, bez da budu pozivani na odgovornost.

Svega jedan projekat (u celokupnom odabranom uzorku) se bavi praćenjem javnih finansija, i to sprovođenjem javnih nabavki, a u samom sadržaju je primetno korišćenje zahteva za slobodan pristup informacijama od javnog značaja koje se koriste kao izvora informacija, što je retkost u pristupu u obradi tema.

Projekat Produkcije Šešir je primer dobre prakse, koji kroz dokumentarnu formu tretira sadržaj i temu koja je sa više aspekata značajna za lokalnu zajednicu i njeno istorijsko nasleđe (projekat kroz arhivske snimke, dokumenta i izjave svedoka prati život dr Vlade Popovića, jednog od istaknutih građana Valjeva iz perioda pre Drugog svetskog rata).

Projekti VTV, Patakonline i Studija M su projekti koji su podržani kroz javne konkurse Valjeva već nekoliko godina unazad, te se iz godine u godinu proizvodi isti ili sličan tip medijskog sadržaja.

U sadržajima Televizije Valjevo o aktuelnim temama i dešavanjima govorili su mahom predstavnici vladajuće koalicije, dok su, u veoma malom broju, tu priliku imali predstavnici opozicionih stranaka i stručne javnosti i civilnog društva. Slično tome, program Radio Valjeva je orjentisan mahom na promociju aktivnosti vladajuće partije.

Sami mediji su u svojim narativnim izveštajima naveli opšti pregled sprovedenih aktivnosti koji za grad Valjevo izgleda ovako:

VUJIĆ TELEVIZIJA

PROJEKAT: Tešnjarske večeri u novom ruhu

VTV televizijski tim je tokom šest esečci u 2018. godine pripremio i emitovao serija emisija u nameri da u Valjevu nastavi javnu debatu o perspektivi manifestacije „Tešnjarske večeri“. Emitovana su dve emisije intervjui, jedna emisija sa mladima, jedna dokumentarna-informativna emisija i 7 informativnih emisija (hronika). Učesnici

emisija su bili mladi ljudi iz Valjeva, uglavnom studenti i učesnici programa „Tešnjarskih večeri“, predstavnici lokalne vlasti, političkih stranaka, stručnjaci iz ustanove kulture, i drugi. Emisije su objavljene u programu Televizije Vujić (Tešnjarska hronika, Promenada, emisija Dan) i postavljene su na naš YouTube kanal.

TV VALJEVO PLUS

PROJEKAT: Za Valjevo

Novinari i snimatelji Televizije Valjevo Plus propratili su sva dešavanja na koja su bili pozvani od strane predstavnika lokalne uprave, kao i ona koja su žiži javnosti građana Valjeva. Propraćene se sednice Skupštine grada, izveštavano sa konferencija za

novinare koje su organizovane na otvorenom prostoru, na saobraćajnicama, priobaljima, parkovima. Izveštavalo se i o dolasku u grad važnih ličnosti.

STUDIO M

PROJEKAT: TV emisija za decu Nestrpljivi snovi

Nestrpljivi snovi 658 – Aleksandra Radovanović, ima 11 godina i već je napisala 101 pesmu, razgovor sa Sarom Jovanović, bili u poseti drugom razredu OŠ Nada Purić

Nestrpljivi snovi 659 – Saveti za roditelje dr Ranko Rajović, posetili smo OŠ Sestre Ilić, razgovor sa Jelenom Rozgom

Nestrpljivi snovi 660 – Bili smo u poseti OŠ Desanka Maksimović u Valjevu, savete o ishrani Ana Petrović, nutricionista i razgovor sa uspešnom manekenkom Sofijom Janošević, koja je bila kao đak voditelj emisije Nestrpljivi snovi.

Nestrpljivi snovi 661 – Bili smo u poseti Prvoj osnovnoj školi u Valjevu. Razgovor sa Dobricom Erić, za gledaoce naše emisije poruke su uputili poznati glumci i pevači i druge poznate ličnosti.

Nestrpljivi snovi 662 - Bili smo u poseti OŠ Sestre Ilić, kod đaka koji su se spremali z maskenbal. Naši talenti, Milica Gajić, iako učenik osnovne škole već je imala svoju prvu izložbu crteže i portreta.

Nestrpljivi snovi 663 – U ovoj emisiji je predstavljena Elena Medić, koja osim što je odličan đak, osvaja prva mesta na takmičenjima, jer svira flautu. Ide u školu baleta i tu osvaja medalje, a svira još i gitaru.

Nestrpljivi snovi 664 – Posetili smo Dom kulture Izvor iz Valjeva, koji neguje tradiciju i okuplja najviše članova folkloru svih uzrasta, ima i horsku i muzičku sekciju.

Nestrpljivi snovi 665 – Bili smo u poseti Drugoj OŠ u Valjevu i reportaža sa Festivala plesa Igraj, igraj Valjevo 2018.

Nestrpljivi snovi 667 – Posetili smo đake prvake u OŠ Andra Savčić. Moj prvi mikrofon, saveti za roditelje i decu, naše sveznalice.

Nestrpljivi snovi 668 – Posetili smo đake prvake u OŠ Desanka Maksimoviću Valjevu, Moj prvi mikrofon, o Desanki Maksimović i neke njene pesme, Matija Nastsić, fudbaler, Daca i Maca...

Nestrpljivi snovi 669 - Posetili smo đake prvake Prve osnovne škole u Valjevu. Naši talenti – Luka Trifunović. Moj prvi mikrofon.

PRODUKCIJA ŠEŠIR

PROJEKAT: Mali Vlada

Dokumentarno igrani film „Mali Vlada“ je priča o sudbini dr Vlade Popovića, valjevskog lekara i njegove porodice posle ulaska u

Valjevo Titovih partizana polovinom septembra 1944. Pored dokumentarnog ima i igrani sadržaj.

RADIO KULA

PROJEKAT: Seosko domaćinstvo kao ekonomska jedinica

Narativni izveštaj u vezi sredstava dobijenih od opštine Valjevo u 2018. godini - a u vezi načina, sadržaja i vođenja emisije. Seosko

domaćinstvo kao ekonomska jedinica”, radio KULE iz Valjeva.

RADIO VALJEVO

PROJEKAT: Valjevo - moj grad, Valjevo - grad koji voli, Valjevo - radio koji slušaš

Produkcija medijskih sadržaja koji su se imali realizovati u sklopu projekta „Valjevo – moj grad, Valjevo – grad koji voli, Valjevo – radio koji slušaš“ odvijala se na uobičajeni način svojstven radiju,

počev od praćenja najvažnijih dešavanja, prikupljanja informacija pa do njihove obrade u audio produkciji i konačno emitovanja posredstvom zemaljske frekvencije.

PATAKONLINE

PROJEKAT: Informisan građanin - odgovoran građanin

Tokom sprovođenja projekta objavljeno je 58 medijskih sadržaja o radu lokalne samouprave. Ispratili smo medijski najvažnije aktivnosti svih organa Grada Valjeva. Sve informacije o važnim dešavanjima za život građana Valjeva su obavljani na portalu

Patakonline. Među njima su i izveštaji sa sednica Skupštine grada i Gradskog veća, ali i brojne druge te kroz koje su građani dobili potrebne informacije o radu lokalnih organa i donošenju odluka koje se tiču svakodnevnog života građana.

KOLUBARSKE

PROJEKAT: Sve o javnim nabavkama

Izveštavali smo o planiranim javnim nabavkama, o postupcima javnih nabavki i o realizaciji javnih nabavki. Prikupljali smo podatke iz baza javnih zapisa koje se odnose na javne nabavke i analizirali ih. Radili smo istrage tehničkih, društvenih i pravnih problema u vezi sa javnim nabavkama. Intervjuisali smo izvore; iz lokalne samouprave i iz javnih preduzeća, iz redova izvođača, iz redova stručnjaka i iz redova građana.

Prikupljene informacije koje su zahtevale dodatnu analizu, analizirali smo sa saradnicima pravne i ekonomske struke.

Kreirali smo sadržaje i objavljivali ih u formi: vesti, izveštaja, osvrti i analitičkih članaka. Radom na terenu, kreirali smo fotografije koje adekvatno ilustruju sadržaje. Kreirane tekstove, ilustrovali smo fotografijama objavili u Internet novinama Kolubarske.rs.

Zaječar

U Zaječaru je istraživanjem obuhvaćeno 10 projekata čija je ukupna vrednost 5.450.000 dinara. Ukupna vrednost javnog konkursa Zaječara je prethodne godine bila 10 miliona dinara (uzorkom obuhvaćena polovina vrednosti konkursa). Ukupno je obrađeno 267 analiziranih jedinica sadržaja. U odabranom uzorku, sedam projekata bilo je posvećeno opštoj populaciji i celokupnoj lokalnoj zajednici, dva projekta su se bavila pitanjima i problemima mladih i dece, dok se jedan projekat bavio političkim partijama. Tematske oblasti obrađivane projektima raznovrsne su i raspoređene na nekoliko različitih tematskih grupa. Istraživači su tri pregledana sadržaja projekta okarakterisali kao kolažne tekstove i emisije koje pokrivaju teme iz više oblasti, dok se preostalih sedam projekata bave politikom, istorijom, mladima, kulturom, turizmom, depopulacijom i vanrednim situacijama. Najčešći sagovornici bili su lokalni predstavnici vlasti (4 projekta) i eksperti (3), potom slede radnici u kulturi (2) i mladi (1). Proizvedeni sadržaj uglavnom

predstavlja kombinaciju redovnog i već postojećeg sadržaja (6), dok je samo u jednom projektu zapaženo uvođenje inovativnih elemenata. Istraživači u samom sadržaju nisu uočili tešku povredu etičkog kodeksa.

Kroz projekte Timoka, Timočkih, Radio Magnuma, TV Istok i Kopernikus TV obrađene su teme koje se tiču različitih oblasti rada lokalne samouprave (aktuelnih projekata) i javnih preduzeća. U projektu Timoka dodatno se obrađuju i aktivnosti udruženja građana, građanskog aktivizma i formom klasičnog novinarskog izveštavanja dobrim delom ispunjava javni interes. U tekstovima se čuje i glas druge strane, tj. odbornika opozicije, ali je po pravilu odgovor gradonačelnika ubedljiviji. Propagandni ton dominira u izveštavanju TV Istok i Kopernikus.

Primeri dobre prakse su projekti RTV Majdanpek, a koji obuhvataju priče o uspešnim, mladim Zaječarcima i serijal o bezbednosnim pretnjama. Profesionalno urađen serijal sa nizom autentičnih snimaka, brojnim sagovornicima i aktivnim učešćem "običnih" građana. Zanimljive teme, dobro postavljene, temeljno analizirane, a kroz sadržaj je ponuđeno rešenje problema.

Sami mediji su u svojim narativnim izveštajima naveli opšti pregled sprovedenih aktivnosti koji za grad Zaječar izgleda ovako:

TIMOK

PROJEKAT: Zaječar i Zaječarci partneri u razvoju

Projekat je sproveden kroz tri vrste međusobno povezanih aktivnosti i to: 1. Pripremne aktivnosti 2. Istraživanje, pisanje, Fotografisanje i objavljivanje ovih medijskih sadržaja u dnevnom listu Timok 3. Promotivne aktivnosti..1. Pripremne aktivnosti su uključivale okupljanje tima i uvođenje u ciljeve projekta, pripreme za sprovođenje planiranih aktivnosti, definisanje tema i plana istraživanja po temama, istraživanje za prvi mesec objavljivanja, rad na pripremi pisanih sadržaja, definisanje formata pisanog sadržaja. Tokom ove faze realizacije aktivnosti, intenzivirali smo kontakte sa nadležnim institucijama, kao i sa predstavnicima civilnog sektora, u cilju prikupljanja svih neophodnih informacija za izradu plana objavljivanja i kostura potencijalnih sagovornika. Projektni tim je na osnovu unapred predviđenog kostura definisanih pisanih formi, sastavio plan istraživanja i objavljivanja za svaki od njih. 2. Istraživanje, pisanje, fotografisanje i objavljivanje ovih medijskih sadržaja projektni tim Timoka je realizovao odlaskom na lokacije, ciljano birane u priprema fazi, kako bi pripremili materijal neophodan za kasnije objavljivanje. Na terenu smo uglavnom razgovarali sa predstavnicima lokalne samouprave, građanima Zaječara, predstavnicima poslovne zajednice, kao i civilnog sektora. Tehničko osoblje Timoka zaduženo za pripremu i štampanje dnevnika, dobilo je detaljne instrukcije za raspoređivanje pisanih sadržaja i fotografija, od projektnog tima. Za potrebe vizuelne identifikacije urađen je poseban grafički dizajn, kako bi čitaoci, građani Zaječara,

prepoznali da se radi o projektu podržanom sredstvima Grada. Produkcija pisanih formi podrazumevala je odlazak na konkretne lokacije, prepoznavanje problema, razgovore sa zvaničnicima svih relevantnih službi i institucija i objavljivanje pisanih sadržaja, gde je tokom 5 meseci publikovano 30 medijskih sadržaja (novinskih članaka, anketa i intervju), opremljenih odgovarajućim fotografijama. 3. Promotivne aktivnosti- Pre i tokom objavljivanja pisanih sadržaja, sprovodili smo aktivnosti na promovisanju i širenju vidljivosti projekta, čija je uloga bila dvostruka. Jedna je bila najava i informisanje građana o realizaciji projekta, a druga usmerena na jačanje svesti građana Zaječara o načinima na koje mogu da se uključe u kreiranje lokalnih propisa, a samim tim i ambijenta za kvalitetniji život u zajednici, uključivanjem u rad lokalnih organa, kroz građanske inicijativne, javne rasprave i druge mehanizme predviđene zakonom. Kroz aktivnosti na promovisanju, mi smo predstavili projekat i promovisali projektom planirane medijske sadržaje. Cilj je pre svega bio da se podigne svest široke javnosti, na početku, o postojanju projekta i njihovim ciljevima. Tokom početne faze, Timok je pružio kratku informaciju o projektu u Zaječaru zainteresovanima, putem različitih medijskih najava. Koristeći svoje postojeće medijske sadržaje i forme, Timok je obezbedio informaciju o početku akcije i informisao građane o medijskim sadržajima koji su objavljivani na njegovim stranicama. Promovisanje je sastavljeno od različitih medijskih aktivnosti, sledeći implementaciju projekta.

Nedeljnik Timočke Krajine "TIMOČKE"

PROJEKAT: Zaječar: "Odbornici imate reč"

Nakon sastanka projektnog tima sa saradnicima, izrađen je detaljni plan aktivnosti i zaduženja. Kreiranje baze podataka, kontakt i koordinacija sa predstavnicima lokalne samouprave

i odbornicima. Upoznavanje odbornika sa ciljevima projekta, evidentiranje sugestija i predloga. Intervjuisanje, anketiranje i snimanje dokumentarnih priloga odbornika

DOO RADIO MAGNUM-18

PROJEKAT: Otvoreni radio-Za otvoreno društvo

Pretprodukcija: 1. Formiranje projektnog tima zaduženog za realizaciju projekta, 2. Izrada plana aktivnosti, 3. Prezentacija projekta-medijska promocija, 4. Istraživanje, razgovor sa mladima, relevantnim stručnjacima, privrednicima, poljoprivrednicima, osobama sa invaliditetom, 5. predstavnicima lokalne samouprave, 5. Snimanje izjava, intervjua, anketa, 6. Pisanje tekstova za emisije,

7. Pozivanje sagovornika, priprema za emisiju. Produkcija: 1. Snimanje emisija, 2. Obrada materijala, izrada košuljica, izbor muzike i montaže. Emitovanje: 1. Emitovanje emisija, 2. Izrada promo džinglova. Evaluacija projekta: 1. Anketiranje slušalaca, 2. Izveštavanje

TV ISTOK

PROJEKAT: Zaječar na dlanu

Grad na obali Timoka za koji mnogi kažu da je prestonica istočne Srbije ima bogatu istoriju, obilje kulturnih dešavanja tokom godine, neverovatnu turističku ponudu...grad Zaječar ima sve ono što privlači turiste, putnike namernike. Tematski realizovane emisije imaju više oblasti: ekologija sa akcentom na zagađenje vazduha, kao i problem odlaganja komunalnog otpada, poboljšanje životnog standarda uz traganje sa mogućim rešenjima u oblasti samozapošljavanja, brendiranje lokalnih proizvoda...Kao temu izdvajamo i neiskorišćene turističke potencijale Grada Zaječara. Emisije su realizovane kroz

direktne razgovore sa predstavnicima lokalne samouprave gde smo ukazali na probleme i moguća rešenja, sa građanima uz direktne i konkretne razgovore kao i prihvatanje određenih sugestija i predloga. Naša televizijska ekipa snimanja je realizovala na terenu u samom gradu, izlaskom na lice mesta u datom trenutku, takođe deo emisije je realizovan u studiju kroz konkretnu analizu problema i iniciranja rešenja. Serijal je medijski promovisan pre početka realizacije, a za serijal imali smo posebnu najavu, uz oznaku o sufinansiranju od strane Grada Zaječara.

ZA MEDIA PORTAL

PROJEKAT: Kulturna baština Zaječara i Timočke Krajine

U periodu od 01.10.2018. do 31.12.2018. uradili smo za potrebe projekta "Kulturna baština Zaječara i Timočke Krajine" i objavili na portalu Za media priče o zaječarskim Bastionima, Trajanovoj tabli,

rimskom nasleđu na Dunavu, Stevanu Stojanoviću Mokranjcu-jednoj od najznačajnijih ličnosti srpske muzičke istorije, Rajačkim pivnicama, zaječarskom Radul begovom konaku...

TEMPO NAXI RADIO 97,5 I 95,3

PROJEKAT: Turistički i kulturni potencijali Grada Zaječara

Tokom realizacije projekta „Turistički i kulturni potencijali Grada Zaječara“ ostvarili smo cilj da ovom produkcijom predstavimo turističke i kulturne potencijala Grada Zaječara: Dane Zorana Radmilovića, Gitarijadu, Likovnu koloniju u Gamzigradu, Hajduk Veljkove dane u Lenovcu, Smotru narodnog stvaralaštva „Potekla voda studena“ u Velikom Izvoru, Dane Adama Bogosavljevića u Koprivnici, Vražogrnački točak u Vražogrnju kao i kulturne događaje u organizaciji Ustanove Narodno pozorište Timočke krajine – Centar za kulturu „Zoran Radmilović“ Zaječar, Narodnog

Muzeja Zaječar, Gradske biblioteke, Istorijskog arhiva i tako smo svakom našem slušaocu najavili i predstavili događaje sa teritorije Grada Zaječara i okolnih sela. Realizovali smo ukupno šezdeset radijskih priloga koliko je i predviđeno revidiranim budžetom. Sakupljanje informacija sa terena, putem telefona i interneta. Odlazak do Knjaževca snimanje i obrada materijala u studiju kao i postprodukcija. Emitovanje u prepodnevnom terminu u rubrici „Turistički i kulturni potencijali Grada Zaječara“.

Informativni portal istočne Srbije - RADIO MAGNUM

PROJEKAT: Da nas bude više

Da bi se projekat profesionalno i kvalitetno realizovao i da bi se ostvarili očekivani rezultati i ciljevi najpre je okupljen projektni tim sastavljen od ljudi sa potrebnim znanjem i iskustvom. Usledila je izrada plana aktivnosti, a zatim angažovanje kako bi se dobile relevantne informacije o stanju u Zaječaru. Vođeni su polustrukturisani intervjui sa predstavnicima većine relevantnih institucija i organizacija koji mogu da daju bolji uvid u situaciju u kojoj postoji opasnost od demografskog pražnjenja istoka Srbije i na potrebu ravnomernog privrednog i demografskog razvoja. Sprovedena su istraživanja među mladima koji treba da pokažu šta najčešće utiče na odluku mladih da odlaze iz Zaječara, odnosno šta ih sprečava da tu zasnuju svoju porodicu, rađaju decu i doprinesu lokalnoj zajednici. Nakon toga obavljeno je istraživanje koje svojim analizama ima za cilj da pomogne razvoj politike i programa koji podstiču angažovanje i doprinos mladih lokalnoj zajednici, a sprečavaju njihov odliv, odnosno njihov trajni odlazak i gubitak kontakta. U prvoj fazi projekta veb administrator bavio se kreiranjem veb stranice na kojoj su plasirani medijski sadržaji i bavio se promocijom

projekta. Novinari i asistent menadžer, u saradnji sa projekt menadžerom-urednikom prikupljali su potrebne informacije za realizaciju projekta. Pozivani su brojni stručnjaci, razgovaralo se sa lekarima, psiholozima, sociolozima, pravnicima...Svi prikupljeni podaci su sistematizovani u saradnji sa projekt menadžerom. Sledilo je preslušavanje audio materijala, pisanje tekstova, pregled video sadržaja, a jedan broj njih u okviru teksta postavljen je na portalu u vidu audio i video fajla. Osoba zadužena za dizajn bavila se obradom fotografija, obradom i montažom audio i video materijala (izjave, intervjui, ankete). Veb administrator se bavio objavom ovih medijskih sadržaja na portalu, bio je zadužen i za medijsku promociju, na društvenim mrežama i na veb stranici Radija Magnum koji je promovisao nove sadržaje i u cilju promocije kreirao i emitovao reklamne džinglove. Novinari su u saradnji sa projekt menadžerom-urednikom u cilju uspešne realizacije projekta sproveli anketu među Zaječarcima na početku realizacije, i u poslednjem mesecu realizacije projekta. Projekat je realizovan prema predviđenoj dinamici i završen 30. novembra 2018. godine.

RTV PINK, T1 TELEVIZIJA (RTV MAJDANPEK), PINK 3

PROJEKAT: Zaječarski talenti-mladi i uspešni

Ugovorom je bilo predviđeno 8 emisija serijala, a Za media DOO je mimo toga uradila i 12 informativnih priloga emitovanih u Vestima T1 televizije.

RTV MAJDANPEK D.O.O. (T1 TELEVIZIJA)

PROJEKAT: Bezbednosni bukvar

1. Produkcione aktivnosti na izradi devet emisija TV serijala 1.1. Internet istraživanje i prikupljanje javno dostupnih podataka, ugovoreni saradnici za 9 emisije 1.2. Snimljene najave i prilozi

na terenu za 9 emisija 2. Postprodukcione aktivnosti na izradi devet emisija TV serijala 2.1. Postprodukcione uvodne priče 2.2. Snimanje u studiju, realizacija i emitovanje.

TELEVIZIJA KOPERNIKUS 1- TV K::CN1

PROJEKAT: GRAD ZAJEČAR - CENTAR KRAJINE

Specijalizovane emisije serijala GRAD ZAJEČAR-CENTAR KRAJINE sa jedinstvenim naslovom posvećene su značajnim manifestacijama u opštini. Izveštavanjem i informisanjem građana Zaječara o temama od suštinskog značaja za poboljšanje kvaliteta života stanovnika opštine, ukazivali smo na primere

dobre prakse koji su pomogli razvoju ličnosti mladih, privrednog napretka, turističkih potencijala. Meštani i građani Srbije bili su upoznati sa funkcionisanjem bitnih segmenata društvenog života kroz 6 emisija sa reprizama.

Požarevac

U gradu Požarevcu je od ukupno 16 odobrenih projekata 3.420.000 dinara vrednosti, analizom naših istraživača obuhvaćeno 9 projekata u vrednosti od 2.182.000 dinara (vrednost uzorka obuhvata 82% vrednosti konkursa). Sagledavanjem tematskog sadržaja obrađivanih projekata uočena je tematska podela na nekoliko tematskih celina koje uključuju poljoprivredu, nauku, istoriju, pitanja evropskih integracija, probleme mladih i dece kao i fenomen nasilja. Samim tim grupe kojima se sadržaji bave su takođe raznovrsne, a osim lokalne zajednice, mladih i poljoprivrednika, uključuju i nezaposlene kao i radnike u kulturi i umetnike. Sadržaj 4 projekta predstavljen je u kraćim faktografskim formama poput vest i izveštaja, najčešće uz neutralno izveštavanje. Sadržaji tri projekta okarakterisani su kao promotivni i uključuju reportažne tekstove. Kod dva projekta uočen je problemski pristup temi uz analitičnost i temeljnost u istraživanju (Glasno i jasno – napad na nasilje i Ka Evropi 2025- Požarevac i evropski put Srbije, oba projekta radija Boom). Oba serijala su primer dobre prakse i primer sadržaja koje treba podržati javnim konkursima. Dominantni izvori u sadržaju (4 projekta) su predstavnici institucija i javnih preduzeća, slede ih eksperti (tri projekta), dok se u preostalim projektima, uz predstavnike vlasti, pojavljuju i drugi izvori kao što su, na primer, deca, mladi talenti. U analiziranim projektima nisu uočene teške povrede Etičkog kodeksa novinara. Kada je u pitanju originalnost celokupnog sadržaja, polovina projekata predstavlja kombinaciju modifikovanog postojećeg sadržaja i novina.

Uočeno je da se u nekim projektima više puta ponavljaju isti sagovornici. Tako je u projektu "Moj voćnjak moja kancelarija", 6 od 9 emisija snimljeno sa istim sagovornikom, a slično je zabeleženo i u projektu "Grad ulaže u obrazovanje i mladost, pomaže u prekvalifikaciji" televizije SAT u kom je tokom svih emisija jedan jedini sagovornik direktorka filijale Centra za zapošljavanje u Požarevcu.

U projektu lista Reč naroda, sadržajem dominiraju literarni i likovni radovi učenika, dok je novinarski obrađenih tekstova svega 18 (od ukupno 147 analiziranih). Problemski pristup obradi tema potpuno izostaje, slično kao i u drugom projektu ovog medija koje realizovao putem njihovog sajta. Iako je projekat koji u fokusu ima poljoprivredu, sami poljoprivrednici se pojavljuju direktno u svega 2 medijska sadržaja, dok je ostatak „udžbeničko“ prenošenje saveta iz oblasti poljoprivredne proizvodnje.

Za projekat Representing media iz Smedereva, na portalu e-branicevo, istraživačima je bio vidljiv samo jedan medijski sadržaj podržan konkursom, dok se za ostale tekstove nije moglo tačno utvrditi da li su proizvedeni u okviru projekta jer nisu bili jasno obeleženi.

Sami mediji su u svojim narativnim izveštajima naveli opšti pregled sprovedenih aktivnosti koji za grad Požarevac izgleda ovako:

Novinsko izdavačko privredno društvo "REČ NARODA" AD POŽAREVAC PROJEKAT: Đačka reč 2018.

U periodu od avgusta do decembra 2018. objavljena su 4 specijalizovana dodatka "Đačka reč" na 18,5 kolor novinskih stranica u skladu sa periodom trajanja školske godine. Ostvarena je saradnja sa 8 osnovnih škola sa teritorije grada Požarevca i u okviru njih sa novinskim sekcijama, literarnim, likovnim, ekološkim sekcijama, kao i kreativnim radionicama. Takođe su

organizovane novinske radionice kroz saradnju osnovnih škola i redakcije "Reč naroda". Realizovano je ukupno 147 objava, i to novinskih tekstova (izveštaja i intervjuja) nastalih u okviru novinskih sekcija i radionica, kao i najboljih likovnih i literarnih radova. Fokus projekta je na promociji uspešnih đaka i njihovog stvaralaštva.

Portal REČ NARODA <http://recnaroda.co.rs>

PROJEKAT: Đačka reč 2018.

U periodu od avgusta do decembra 2018. objavljeno 20 tekstova na "Portal Reč naroda" izdavača NIPD "Reč naroda" AD Požarevac. Ostvarena je saradnja sa stručnjacima Poljoprivredne savetodavne

stručne službe Požarevac, poljoprivrednim proizvođačima, kao i predstavnicima Budžetskog fonda za razvoj poljoprivrede Grada Požarevca.

Radio BOOM93

PROJEKAT: Glasno i jasno- napad na nasilje

Narativni izveštaj nije dostupan zbog tehničke greške

Dnevni list DANAS i podlistak BRANIČEVO

PROJEKAT: Brže do posla uz pomoć Grada

Narativni izveštaj nije dostupan zbog tehničke greške

SAT TV

PROJEKAT: Grad ulaže u obrazovanje i mladost, pomaže u prekvalifikaciji

Ovaj projekat gde opština ulaže u obrazovanje i mladost i pomaže u prekvalifikaciji uveliko rešava svakodnevne probleme naših građana na najbolji mogući način i trudi se da jednake šanse pruži svim licima koje traže zaposlenje i aktivno učestvuju u programima visoko obučenog kadra koji sprema za predstojeće poslove kojima će se grad Požarevac ponositi. Napomenimo da grad Požarevac uveliko ulaže u razvoj nauke tako da je prošle godine dodelio stipendije najboljim studentima osnovnih, master i doktorskih studija u iznosu od 6 miliona dinara i time dao podstrek mladim ljudima koji su naša budućnost. Tako je svrha emisija, priloga i reportaža na SAT televiziji pravi podsticaj mladim ljudima i svim drugim osobama koje intenzivno traže posao razvijajući u njima želju za višim saznanjima, obukama, prekvalifikacijama kako bi sebi našli posao. Gradsko veće Grada Požarevca je utvrdilo pojedinačni mesečni iznos stipendije u iznosu od 10.000,00 dinara na koji se ne plaća porez na dohodak građana, a koji će Grad Požarevac finansirati iz budžeta, kao davalac stipendije. Pravo na dodelu stipendija u skladu sa Zakonom imaju studenti visokoškolskih ustanova čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave koji su redovno upisani u tekućoj školskoj godini na studije prvog, drugog ili trećeg stepena čije se školovanje

finansira iz budžeta Republike Srbije koji imaju državljanstvo Republike Srbije koji su prema nastavnom programu visokoškolske ustanove na kojoj studiraju postigli prosečnu ocenu najmanje 7,5 i koji imaju prebivalište na teritoriji Grada Požarevca. Nailazimo na ljude koji su ostali bez posla, potom bez volje i potisnuli u sebi sve kreativne sadržaje kao da ne mogu više ničega što bi mogli da stvaraju da se sete. Naravno, ako im pritekemo u pomoć, podsećajući ih i podstičući ih, sa timom saradnika i stručnjaka, oživljavajući im ponovo sadržaje dok ideja ne sine. Sve više je mladih koji teško dolaze do posla i nalaze se u jednom vakuumu, gde i kako pokazati svoje sposobnosti i veštine za koje su se obrazovali. Zatim obrazovani i visoko obrazovani sa radnim iskustvom, izgubivši posao u određenim godinama i sa dilemom: Šta započeti, Da li je kraj, Ako sam višak na poslu šta sam svojoj porodici, Ima li nade. Da li i koliko visoko obrazovanje i stručnost možemo da pretvorimo u praktičnost, praktičnost u plasman i ostvarimo finansijsku satisfakciju. Ovo su svakodnevna pitanja sve većeg broja ljudi, sa kojima mi želimo putem naših medija da tražimo odgovor, isključivo u afirmativnom smislu. Prevazilaženje emocionalne barijere u prekvalifikaciji, uz stručni savet lekara, psihologa i drugih javnih društvenih ustanova koje se bave problematikom nezaposlenosti.

PD "BRAVO" DOO POŽAREVAC

PROJEKAT: Moj voćnjak moja kancelarija

U emisijama su gostovali stručnjaci iz oblasti agrara prevashodno voćarstva, članovi udruženja Voćarskog saveza Požarevca, predstavnici gradskog veća i komisija koje se bave subvencionisanjem agrara, voćari sa reprezentativnim voćnjacima. U radijskim emisijama edukovali smo i upoznali slušaoce sa prednostima voćarstva u odnosu na klasičnu ratarsku proizvodnju. Informisali smo ih o potrebnim znanjima i veštinama za obavljanje ovog posla. Kroz teme emisija upoznali

smo ih sa kvalitetom zemljišta koje je potrebno da imaju u posedu ili zakupu za proizvodnju, te o načinima poboljšanja kvaliteta. Stručni saradnici u emisijama bili su Sanja Bačić, diplomirani agronom voćar, predsednik Udruženja voćara Požarevac, direktor Agrotim SG DOO Požarevac i Slobodan Milosavljević, direktor ZZ Braničevo. U emisijama su gostovali i istaknuti voćari iz regiona Braničeva i Podunavskog regiona.

PD BOOM 93 - DOO RADIO BOOM 93

PROJEKAT: Ka Evropi 2025-Požarevac i evropski put Srbije

U periodu realizacije projekta, od 1. avgusta 2018. do 31. decembra 2018. godine sve aktivnosti sprovedene u skladu sa revidiranim budžetom i odobrenim planom aktivnosti. Odabirom i aktuelnošću tema vezanih za pregovaračka poglavlja, projekte koji se realizuju u okviru prekogranične saradnje, IPARD programa, kao i temama vezana za pitanja slobode, vladavinu prava i borbu protiv korupcije,

ovaj projekat je doprineo upoznavanju javnosti sa procesom pregovora i otvaranjem poglavlja. Posebno smo ukazali na značaj i koristi koje građani, nevladin sektor, državne institucije i stručna javnost imaju od procesa pregovora i puta Srbije ka članstvu u EU, kao i u rešavanju važnih društvenih pitanja u procesu evrointegracija Srbije.

UDRUŽENJE KOMITET ZNANJA SRBIJE-SRPSKA NAUČNA TELEVIZIJA

PROJEKAT: Mladi genijalci Požarevca

Narativni izveštaj nije dostupan zbog tehničke greške

"PRESENTING MEDIA" SMEDEREVO

PROJEKAT: Nema budućnosti bez prošlosti

Tokom trajanja projektnih aktivnosti, kako je navedeno u predlogu projekta, najpre je oformljen projektni tim. Nakon sprovedenih pripremnih aktivnosti-sastanka tima, kreiranja planova i ciljeva, redosleda tekstova, pravljenja sinopsisa projekta, rasporeda rada, a sve u skladu sa terminom potpisivanja ugovora i priliva sredstava, počeli smo realizaciju projekta "Nema budućnosti bez prošlosti". Prvi mesec protekao je u prikupljanju informacija, rada na terenu, pripremi i dogovorima. Potom se krenulo u postepenu realizaciju- razgovori sa sagovornicima, snimanja, fotografisanja, prikupljanja informacija, istraživanja... I takav tempo nastavljen je do kraja perioda realizacije, sve do decembra kada smo objavili poslednji tekst iz serijala. Tema projekata odabrana je u skladu sa preporukama Ministarstva kulture i informisanja- čuvanje srpskog nacionalnog i kulturnog identiteta i promocija kulturnog nasleđa u

kontekstu obeležavanja Evropske godine kulturnog nasleđa 2018. Odradili smo serijal tekstova kojima smo široj javnosti na internetu predstavili kulturno-istorijsku baštinu grada Požarevca, prestonice knjaza Miloša. Istorijska, muzejska, kulturna, spomenička, arhivaostavština, legati i duhovni centri grada, predstavljeni su kroz seriju reportaža sa ciljem da edukuju, čuvaju od zaborava kulturno nasleđe, pospeše turizam i promovišu kulturni identitet ovog dela Srbije. Detaljno smo istraživali i pisali o Požarevačkom miru u svetlu obeležavanja tri veka od potpisivanja tog sporazuma, o Etno parku Tulba, Narodnom muzeju, Istorijskom arhivu, Viminacijumu, Narodnoj biblioteci... Koordinator projekta je tokom celog perioda realizacije bio u kontaktu sa novinarom-fotoreporterom sa projekta, sagovornicima, priprema i same proizvodnje medijskih sadržaja protekao je bez problema u samoj koordinaciji.

ZAKLJUČCI

Javni interes u informisanju za pet lokalnih zajednica koje su obuhvaćene uzorkom i analizom definisan je u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medijima, i on podrazumeva, kako je navedeno u javnim pozivima, proizvodnju medijskog sadržaja koji unapređuje javni interes u informisanju u navedenim lokalnim zajednicama.

Sadržaji koji su proizvedeni i analizirani formalno odgovaraju ovako široko definisanom javnom interesu.

Dublje analize, međutim, pokazuju niz nedostataka. Najpre, ne postoji dovoljno tematske raznolikosti u ponuđenom sadržaju, a naročito nedostaje tema iz domena vladavine prava, borbe protiv korupcije ili ljudskih prava. Svaka od ovih tema je deo zakonske definicije javnog interesa. Ovakav sadržaj je nedostajući i kao takav može biti pokretač ozbiljnih, na činjenicama zasnovanih, javnih debata o krucijalnim društvenim problemima. U ukupnom uzorku, ovakvih projekata je deset odsto (ukupno 4 od 46 obrađenih).

Sadržajem dominiraju „meke“ teme poput istorije, kulture (kulturnog nasleđa, kulturnih manifestacija), poljoprivrede i života na selu, položaj mladih i sl. Zajedničko im je da sadržajem dominira promotivni ton i afirmativno izveštavanje. Više od polovine obrađenih projekata je ovako koncipirano.

Nedostatak javnih konkursa je i podrška projektima koji su zapravo prikriveno subvencionisanje redovnog rada medija, tj. produkcije redovnog medijskog sadržaja. Redovni informativni programi (dnevne vesti, emisije kolažnog tipa koje prate aktuelne događaje, studijske debatne emisije) su obično predmet ovakvih projekata, a u našem uzorku takvih je jedna trećina. Kako se javnim konkursima podržavaju projekti koji su tematski i projektno zaokružene celine, podrška redovnoj produkciji nije u skladu sa zakonom.

U projektima lokalnih televizija upadljivo dominira propagandni ton izveštavanja, bez obzira na forme novinarskog izveštavanja. U njihovim programima dominira otvoren prostor nosiocima (lokalnih) vlasti da promovišu svoj rad, bez toga da budu pozivani na odgovornost.

Postoji nastojanje da se u izradi medijskog sadržaja uključe i građani, ali to je mahom urađeno kroz sporadično i ad hoc anketiranje o segmentima teme koja je predmet izveštavanja. Iako postoje tehnološki preduslovi da se broičano više građana uključi (pita za mišljenje) u obradi odabrane teme i time da se postigne pluralizam stavova, mediji uglavnom koriste stavove građana koji su u bliskoj relaciji sa stavom u politikom medija.

U narativnim izveštajima koji su podneli sami mediji, detaljno se navode aktivnosti koje su sprovedene na projektu, broj medijskih sadržaja koji je proizveden, detaljnija objašnjenja specifičnih tema koje su obrađivane u pojedinim emisijama/tekstovima, ali izostaje informacija o realnom dometu projekata i stvarnim rezultatima. Dodatno, u narativnim izveštajima 5 projekata (TV Kopernikus, TV Vranjska plus, TV Valjevo plus, Patakonline, Timok) navodi se eksplicitno da se projektom prati rad lokalne samouprave, što je sporno sa stanovišta uređivačke nezavisnosti.

PREPORUKE

Ministarstvo kulture i informisanja

- Ministarstvo bi trebalo da izmeni Zakon i, u skladu sa tim, prati Pravidnik tako da evaluacija projekata postane obavezna etapa u javnim konkursima. Evaluaciju bi mogli da sprovedu spoljni saradnici ili ekspertske organizacije, a predlog je da oni budu birani na javnom konkursu (poput stručnjaka koji se biraju za rad u komisijama za ocenjivanje projektnih prijava).
- Ministarstvo kulture i informisanja bi moglo da organizuje niz obuka za predstavnike lokalnih samouprava kako bi se unapredili njihovi kapaciteti i eventualno razjasnile nejasnoće u procedurama.
- Resorno Ministarstvo bi trebalo da inicira formiranje onlajn aplikacije koja bi služila za podnošenje konkursnih prijava, prateće dokumentacije i narativnih i finansijskih izveštaja. Ovo bi uveliko olakšalo i proces evaluacije jer bi sva potrebna dokumenta bila dostupna u onlajn bazi.

Lokalne samouprave

- Digitalizacija konkursne dokumentacije (na primer, slanje prijave i izveštaja e-mailom, digitalizacija medijskog sadržaja i sl.) bi uveliko olakšala arhiviranje konkursnog materijala i pristup materijalima potrebnim za evaluaciju projekata.
- Lokalne samouprave mogle bi da usvoje interne pravilnike za evaluaciju projekata, u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medijima i trenutno važećim Pravidnikom. To podrazumeva definisanje metoda i kriterijuma za evaluaciju, kao i kriterijuma za izbor evaluatora/evaluatorskog tima.
- Lokalne samouprave bi trebalo da odrede lokalno specifičan javni interes u informisanju, idealno bi bilo da to urade kroz konsultacije sa lokalnom zajednicom. Ovo je ujedno početna tačka evaluacije, jer se uspeh projekata ocenjuje u odnosu na to u kojoj meri je ispunjena njegova osnovna namena, tj. koliko je proizvedeni sadržaj uticao na ispunjenje javnog interesa.
- Imajući i vidu probleme u vezi sa transparentnošću i dostupnošću podataka, dokumentacije i medijskog sadržaja sa kojim se susreo istraživački tim, treba napomenuti da svaki dokument koji nastane u okviru javnih konkursa zapravo treba da bude dostupan javnosti kao deo dokumentacije koja je obuhvaćena Zakonom o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja.
- Lokalne samouprave ne bi trebalo da finansiraju redovan rad medija, tj. redovnu produkciju. To nisu projektno i tematski zaokružene celine koje bi trebalo da budu finansirane putem javnih konkursa.

Mediji

- Preporuka je da mediji iskoriste javne konkurse kako bi unapredili svoj medijski sadržaj, kako bi inicirali proizvodnju sadržaja koji nedostaje, a važan je za ostvarivanje javnog interesa. Pre svega, misli se na teme koje su u vezi sa demokratizacijom društva, pravnom državom, ljudskim pravima i sl.
- Javnim konkursima trebalo bi inovirati i tehnički unaprediti kvalitet medijske produkcije, te uvoditi nove, modernije novinarske žanrove, unaprediti promociju tekstova na više različitih platformi i koristiti digitalne formate.
- Javni konkursi ne bi trebalo da služe za prikriveno subvencionisanje medija, te mediji ne bi trebalo da konkurišu projektima kojima se maskira redovno funkcionisanje i delovi redovnog programa.